LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Liikennekelpoisuuspaketti 2025

Valtioneuvoston U-kirjelmän U 16/2025 vp esittely eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle 5.6.2025

Esa Aaltonen, johtava asiantuntija
LVM

Tausta ja tavoitteet

Päivityksen alla liikennekelpoisuuspaketissa (RWP, Roadworthiness Package) on kolme direktiiviä

- Katsastusdirektiivi 2014/45/EU, Tienvarsitarkastusdirektiivi 2014/47/EU ja Rekisteröintitodistusdirektiivi 1999/37/EY

Komission ehdotuksen keskeisimmät tavoitteet

- Ajantasaistetaan liikennekelpoisuuspaketti vastaamaan ajoneuvoteknistä kehitystä ja vähennetään liikenteen ympäristövaikutuksia.
- Parannetaan liikenneturvallisuutta ja edistetään kestävää liikkuvuutta sekä puhtaampia kuljetusmuotoja.
- Sujuvoitetaan rajat ylittävää liikennettä ja kauppaa
- Vähennetään petoksia ja manipulointia: parempi päästö- ja vikatunnistus, matkamittaridatan keruu ja tiedonvaihto.
- Edistetään digitaalista tiedonhallintaa

Katsastusdirektiivin osalta keskeiset komission ehdotukset, U 16/2025 vp:

- **Moottoripyörien katsastus pakolliseksi (pl. mopot ja kevyt moottoripyörät)**
- **Matkamittarilukemat autohuolloista kansalliseen rekisteriin**
- **Rajat ylittävä katsastus mahdolliseksi henkilöautoille** (6 kk ajaksi)
- **Tiedonvaihto jäsenmaiden kesken MOVE-HUB-alustalla.**
- **Komission toimivaltaan laajennuksia**
- **Ajoneuvodata veloituksetta katsastukseen**
- **Katsastustiheyteen muutoksia (vuosittain: 10-vuotiaat autot, N1-päästötestit)**
- **Digitaalinen katsastustodistus ensisijaiseksi**
- **Uudet tekniset vaatimukset/testit ja manipulaatioiden torjunta**
- **Katsastajien pätevyysvaatimukset (sähköautot)**

Tienvarsitarkastusdirektiivin osalta keskeiset komission ehdotukset, U 16/2025 vp

- **Etähavainnointi käyttöön**
- **Pakettiautot mukaan valvontaan ja jäsenmaalle määrätavoitteet**
- **Sähköiset todistukset hyväksyttävä**
- **Uudet tekniset vaatimukset/testit**
- **Manipulaatiot vakaviksi vioiksi**
- **Tietojenvaihto** jäsenvaltioiden kesken MOVE-HUB-alustalla
- **Komission toimivaltaan laajennuksia**

Rekisteröintitodistusdirektiivin osalta keskeiset komission ehdotukset, U 16/2025 vp

- **Soveltamisala laajenee** myös jäsenvaltioiden välisen tiedonvaihdon (MOVE-HUB).
- **Digitaalinen rekisteröintitodistus ensisijaiseksi**
- **Uudet pakolliset rekisteritiedot**
- **Yhtenäiset tekniset eritelmät (tiedot jne.) todistuksiin**
- **Uudelleenrekisteröinti helpottuisi tiedonvaihdolla**
- **Komission toimivalta laajenisi**
- **Uusi komitea** käsittelemään rekisteröinnin täytäntöönpanoasetuksia

Ehdotuksen vaikutukset (nostot)

- **Ympäristö- ja liikenneturvallisuusvaikutukset**
  - Komission mukaan liikenneturvallisuus paranisi, kun: Uudet ajantasaiset testit ja tarkastukset varmistaisivat ajoneuvojen turvallisuuden teknologian kehittyessä. Turvajärjestelmien toiminta tarkastettaisiin myös ajoneuvon vanhetessa.
  - Komission mukaan liikenteen ympäristövaikutukset vähenisivät, kun: Tehokas päästövalvonta vähentäisi terveydelle haitallisia aineita hengitysilmasta. Vialliset ja manipuloidut ajoneuvot havaittaisiin ajoissa. Kaupunki-ilman laatu paranisi, erityisesti tiheästi asutuilla alueilla.
- **Taloudelliset vaikutukset**
  - Katsastuksen hintaan tulisi nousupainetta myös Suomessa, koska: Investointitarpeet laitteisiin, tiloihin ja henkilöstön koulutukseen. Moottoripyörien katsastus loisi uuden palvelun, jonka hintaa ja saatavuutta ei vielä tiedetä. Vaikutus riippuisi kansallisista säädöksistä ja markkinakilpailusta.
  - Uusi matkamittarilukemien rekisteröintimenettely: Vaikutuksia huolto- ja korjaamoyrityksille sekä viranomaisille. Kustannukset riippuisivat toteutustavasta ja yritysten koosta. Suomessa ei ole kokemuksia menettelystä.
  - Hyötyjä kansalaisille ja yrityksille komission mukaan: Vähentäisi ajoneuvorikollisuutta (matkamittariväärennökset, päästömanipulaatiot). Tukee reilua kilpailua ja laillista liiketoimintaa.

Ehdotuksen vaikutukset (nostot)

- **Vaikutukset julkiseen talouteen ja viranomaistoimintaan**
  - **Tienvarsivalvonta laajenisi:** Etähavainnointi ja tarkastusmäärien kasvu lisäisi poliisin työmäärää ja investointitarvetta valvontalaitteisiin ja järjestelmiin myös Suomessa. Etävalvontatavoite 30 % ajoneuvoista tarkoittaisi yli miljoona havaintoa/vuosi Suomessa.
  - **Tietojärjestelmäkustannuksia** aiheutuisi myös Suomessa, kun muun muassa MOVE-HUB-tiedonvaihtoalusta, matkamittarirekisteri ja rajat ylittävä katsastus vaatisivat kehitystyötä. Osa uusista rekisteritiedoista tai ehdotetuista menettelyistä on jo käytössä Suomessa, mikä rajoittaisi kustannusten nousua Suomessa.

Valtioneuvoston kanta

- Liikennekelpoisuuspaketti yleisesti

Valtioneuvosto suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti ehdotusten tavoitteeseen edistää liikenneturvallisuutta päivittämällä sääntely vastaamaan ajoneuvoteknistä kehitystä sekä vähentää liikenteen haitallisia ympäristövaikutuksia. Valtioneuvosto kannattaa myös ehdotusten tavoitetta lisätä digitalisaatiota ja ajoneuvodatan saatavuutta sekä yhtenäistää ajoneuvojen rekisteritietoja ja kehittää EU-jäsenmaiden välistä tiedonvaihtoa.

Erityisesti ajoneuvodatan saatavuuden lisäämiseen liittyvien ehdotusten osalta tulee valtioneuvoston näkemyksen mukaan kuitenkin pyrkiä varmistumaan siitä, että datan saatavuutta koskevat menettelyt sisämarkkinoilla muodostuvat yhtenäisiksi ja tukevat sisämarkkinoiden toimintaa.

Komission ehdottamien uusien menettelyjen osalta tulisi lähtökohtaisesti **välttää tai vähentää menettelyjen monimutkaisuutta.** Yleisesti valtioneuvosto katsoo, että esityksen jatkokäsittelyssä tulisi varmistaa, ettei direktiivien kansallisesta täytäntöönpanosta **aiheutuisi kohtuuttomia kustannuksia viranomaisille tai kansalaisille.** Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että viranomaisille esitetyissä lisätehtävissä voidaan hyödyntää olemassa olevia rakenteita ja että niistä ei aiheudu tarpeetonta hallinnollista taakkaa.

Valtioneuvosto pitää lähtökohtaisesti uusia menetelmiä ajoneuvojen liikennekelpoisuuden varmistamiseen kannatettavana. Vaatimuksia asetettaessa tulisi kuitenkin huomioida ennen kaikkea menetelmien **soveltuvuus Suomen olosuhteisiin eri vuodenaikoina ja odotettu vaikuttavuus liikenneturvallisuuden lisääntymiseen.** Menetelmien ja laitteistojen käyttöönotossa tulisi olla tarkoituksenmukainen aikataulu, jotta varmistetaan tarvittavan teknologian saatavuus ja luotettavuus sekä henkilöstön tarvittava osaaminen ja muut täytäntöönpanoon liittyvät käytännön seikat.

Valtioneuvoston kanta
- Liikennekelpoisuuspaketti yleisesti (jatkuu)

Valtioneuvosto suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti tavoitteeseen sähköistää rekisteröintitodistukset, katsastustodistus ja tienvarsivalvonnasta annettava raportti. Koska komissio ehdottaa, että todistukset tulee tuottaa eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakkoon, asiassa on huomioitava Suomen aiemmin muodostama kanta eIDAS-asetuksen uudistamisesta (U 41/2021 vp) ja digitaalisen identiteetin lompakoista (E 62/2024 vp). Olemassa olevan kannan mukaan Suomi pitää tärkeänä, että eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakosta tulisi **osa digitaalista perusinfrastruktuuria ja että sen varaan voitaisiin jatkossa kehittää muita yhteiskunnan digitaalisia palveluita.** Lisäksi Suomi on aiemman kannan mukaan pitänyt tärkeänä, että sektorikohtaisessa EU-sääntelyssä, kuten liikennekelpoisuuspaketissa, otetaan asianmukaisesti huomioon, että lompakon perusvaatimukset on asetettu uudistetussa eIDAS-asetuksessa, eikä niistä tulisi lähtökohtaisesti poiketa sektorikohtaisessa sääntelyssä. Valtioneuvosto pitää tämän lisäksi tärkeänä, että nyt annettujen ehdotusten valmistelussa kiinnitetään huomiota siihen, miten eri rekisteröinti- ja katsastustodistusten käyttötilanteet hoituisivat eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakoilla. Mahdollisuus kansallisille vaihtoehtoisille digitaalisille ratkaisuille tulisi säilyä etenkin, jos esitetyt ratkaisut eivät tue digitaalista käyttöä vielä kaikilta osin. Lisäksi fyysistä rekisteröintitodistusta ei tulisi lähtökohtaisesti enää merkittävästi kehittää sen jäädessä jatkossa marginaaliseen asemaan.

Valtioneuvoston kanta
- Liikennekelpoisuuspaketti yleisesti (jatkuu)

Komission ehdottamaa velvollisuutta käyttää jäsenvaltioiden väliseen tiedonvaihtoon yksinomaan MOVE-HUB-alustaa tulisi vielä tarkastella. Valtioneuvosto katsoo, että viranomaisten välinen kansainvälinen tiedonvaihto tulisi toteuttaa teknologianeutraalisti niin, että jäsenvaltiot, joilla on parempi valmius käyttää **tiedonvaihtoon EUCARIS-järjestelmää**, voisivat näin toimia. Tämä menettely säästäisi kustannuksia ja nopeuttaisi kansallista täytäntöönpanoa.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä huolehtia, että ehdotusten suhde EU:n muiden säädösten ja kansainvälisten sopimusten kuten Wienin tieliikennesopimuksen ja Wienin katsastussopimuksen kanssa on selkeä, jotta mahdolliset ristiriitaisuudet tai epäselvyydet voitaisiin välttää.

Valtioneuvosto pitää lähtökohtaisesti tarkoituksenmukaisena komissiolle ehdotettuja toimivaltuuksia antaa täytäntöönpanosäädöksiä ja delegoituja säädöksiä. **Komissiolle siirrettävän toimivallan tulee kuitenkin olla asianmukaisesti rajattu**. Alemman asteisen sääntelyn antamiseen liittyviä **määräaikoja on myös** jatkokäsittelyssä **tarkasteltava huolellisesti,** sillä yksityiskohdilla voi olla merkittäviä kustannusvaikutuksia kansallisesti.

Valtioneuvoston kanta
- Katsastus ja tienvarsivalvonta

Katsastusdirektiivin muuttaminen

Valtioneuvosto katsoo, että komission esittämästä **moottoripyörien katsastusvelvollisuudesta tulisi voida poiketa kansallisesti jatkossakin**. Tämä olisi tarkoituksenmukaista etenkin maissa, joissa moottoripyörien tekniset viat eivät aiheuta liikennekuolemia ja joissa on muita vaihtoehtoisia lisäkeinoja moottoripyöräilyn liikenneturvallisuuden varmistamiseksi. Toissijaisesti valtioneuvosto katsoo, että jos katsastusvelvollisuudesta ei voida kansallisesti poiketa, neuvotteluissa tulee varmistaa mahdollisimman suuri kansallinen liikkumavara moottoripyörien katsastusten aikaväleihin ja sisältöön.

Lähtökohtaisesti valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti komission pyrkimykseen edistää vapaata liikkuvuutta mahdollistamalla tilapäiset katsastukset toisessa jäsenvaltiossa. Jatkokäsittelyssä tulisi kuitenkin tarkastella mahdollisuutta menettelyn vapaaehtoisuudelle jäsenvaltioissa.

Tienvarsivalvontadirektiivin muuttaminen

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että jäsenvaltioissa kokeillaan ja otetaan käyttöön hyviä käytänteitä, jotka tehostavat tienvarsivalvontaa. **Valtioneuvosto suhtautuu kuitenkin kriittisesti direktiivissä velvoittaviksi säädettäviin tienvarsitarkastuksia koskeviin kansallisiin tavoitteisiin.** Ehdotettua tavoitteiden tasoa tulisi myös tarkastella jatkokäsittelyssä. Lisäksi valtioneuvosto katsoo, että uuden päästöjen **etävalvontateknologian käyttöönotto vaatisi vielä toiminnan kokeilemista ja pilotointia jäsenvaltiossa ennen täysimääräistä käyttöönottoa**. Määrien sijaan voisi tavoitteena tarkastella toimien vaikuttavuutta liikenneturvallisuuteen.

Valtioneuvoston kanta
- Rekisteröinti, rekisteröintidata ja kansainvälinen tiedonvaihto

Rekisteröintitodistusdirektiivi

Valtioneuvosto katsoo, että ajoneuvotietojen kansainvälisessä tiedonvaihdossa tulisi varmistua henkilötietojen suojan toteutumisesta. Erityisesti **henkilötietojen käsittelyn oikeusperustan selkeyteen** tulee kiinnittää huomiota ajoneuvojen uudelleenrekisteröinnin osalta.

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Kiitos